

[Lawaetz]

Det er jo en helt vidunderlig diskussion. Hr. Hans Jørgen Holm siger, at nu får arbejdsministeren ret, når han tidligere har sagt, at arbejdsgiverne får frisk arbejdskraft hver halve dag. Det turde være et helt borgerligt synspunkt, når han dér går ind for, at der skal ny arbejdskraft til hver halve dag. Omvendt kan man sige, at hr. Brixtofte måske er gået over på den helt socialistiske side, hvis man udlægger det derhen, at han foreslår, at folk kan få deltidsarbejde, som det passer dem bedst.

Skulle man prøve på at få en lille smule orden på de dér begreber, måtte man sige, at debatten startede, da vi havde overbeskæftigelse; for da løb man nemlig rundt og tiggede folk om at gå på deltid, fordi man manglede arbejdskraft.

Ser man på de forskellige faktorer, er det selvfølgelig menneskeligt rigtigt. Der er mange ældre, der ønsker en aftrapning, og der er sikkert også mange med små børn hjemme, som har lyst til delvis beskæftigelse. Det synes jeg er fuldt forståeligt.

For erhvervene er der nok en fornuftig motivering for deltid på kontorer og i butikker, kassedamer osv., men for industrien må vi sætte spørgsmålstegn ved det. Det betyder i praksis i mange tilfælde dobbelt ansættelse, helt afhængigt af, om man kan få én til at afløse en anden, hvis det drejer sig om udnyttelse af en maskine.

For de offentligt ansatte har vi tidligere diskuteret problemet, og der er sikkert motivering for en del deltidsstillinger. Jeg sætter spørgsmålstegn ved, om deltidsbeskæftigelse i al almindelighed er lige så effektivt; de ansatte kommer og går, som det passer dem, og der er flere, der skal sættes ind i jobbet.

Hvad endelig angår det samfundsmæssige, kan man sige, at mange flere mennesker skal frem og tilbage fra arbejdet, der kommer mere børnepasning osv. Når det gælder det økonomiske, kan jeg ikke på stående fod afgøre, hvad der er det sundeste.

Men så er der jo også et problem, der hedder aftaler på arbejdsmarkedet, overenskomster, som vi ganske rigtigt står lige over for at skulle forhandle. Overenskomsterne indeholder mange forskellige bestemmelser om deltid. Der er håndværksfag, som er totalt imod deltid. De siger, det er umuligt, fordi man ikke kan have en snedkersvend ude en halv dag, hvorefter han bliver afløst

ved middagstid af en anden. Det er ikke praktisk.

Så længe man har den frie løndannelse, de frie aftaler på arbejdsmarkedet, er der noget betænkeligt ved med et diktat at gå på tværs af det, man sidder og forhandler. Det må i hvert fald være rimeligt, at disse aftaler træffes mellem parterne i det enkelte tilfælde.

Hvis man går nærmere ind på tankegangen, må man også se på det problem, der hedder supplerende understøttelse, for vi er helt ude at svømme, hvis folk melder sig smukt til heltid og kun får deltid, men så får supplerende understøttelse. Det kan vi ikke gå ind for, og det tror jeg heller ikke hr. Brixtofte kan. Det vil sige, at der er andre ting, der skal ændres, for at man kan gå ind for fuldstændig ubegrænset deltidsbeskæftigelse. Med hensyn til begrebet »til rådighed for arbejdsmarkedet« skal der måske indføres den ordning, at man simpelt hen melder sig til rådighed med fuld beskæftigelse eller melder sig til rådighed med deltidsbeskæftigelse. Det er vi ikke nogen sinde kommet til bunds i. Der er måske grund til at arbejde alvorligt i arbejdsmarkedsudvalget med hr. Brixtoftes forslag, som har været fremme før, hvis man ikke gider beskæftige sig med det andet forslag.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Dette forslag indeholder jo forskellige ting: for det første, at stat, amter og kommuner opfordres til at tilbyde mere deltidsansættelse, og for det andet, at det forbydes arbejdsmarkedets parter at lave overenskomster, der udelukker deltidsansættelser.

Dernæst opremses der i bemærkningerne en række ting, der vel skal forestille at være argumenter for deltidsarbejde. Når jeg tillader mig at sige det på den måde, er det, fordi jeg egentlig synes, at nogle af argumenterne peger i den modsatte retning. Her tænker jeg nærmest på påstanden om, at de, der har små børn, næsten alle gerne vil have deltidsarbejde. Det er naturligvis kvinder, man har spurgt. Havde man nu i stedet for spurgt dem: vil I ikke hellere have 1½ års eller ½ års barselorlov og derefter generelt nedsat arbejdstid, så I derhjemme kunne deles om arbejdet? – så er jeg sikker på, at vi også havde fået et positivt svar. Det er den sidste løsning, vi arbejder for i socialistisk folke-